

Resolusjon om dødsstraff i etterkrigstidens Norge

De provisoriske anordningene ble til ved et samarbeid mellom jurister i hjemmefronten og London-regjeringen i perioden 3.10.1941 – 4.5.1945. Ifølge Haag-konvensjonen kunne ikke en eksilregjering gi lover for et okkupert lands befolkning. Anordningene var også grunnlovsstridige uten Stortingets sanksjon og uten offentliggjørelse før deres ikrafttreden. De fikk i tillegg tilbakevirkende kraft, noe ingen norsk lov kan ha (Grunnloven § 97). I tillegg medførte anordningene også med tilbakevirkende kraft at dødsstraff ble gjeninnført for sivile forbrytelser mot staten. Dette fikk man også Høyesterett til å akseptere. Anordningenes tilbakevirkende kraft ble begrunnet med at man kalte den en amnestilov. Amnestier- det ligger i sakens natur, har tilbakevirkende kraft. Men denne gang gikk amnestiet ikke ut på slik amnestilover skal, å mildne straff, men å få dømt/henrettet mennesker man ellers ikke kunne henrette. Disse «amnestilovene», med skjerpelser så sent som 4.5.1945, som blant annet muliggjorde 37 henrettelser, er en skamplett på norsk historie.

Verdipartiet vil arbeide for større åpenhet om disse spørsmålene. Verdipartiet vil også oppfordre Regjeringen til å oppfylle sine løfter fra 2018, om å sette i gang forskning om fortidsbearbeidelse, som skal «gi anbefalinger om prosesser og tiltak for bearbeidelse, forsoning og tillit i samfunnet». Det ble også lovet at forskning skulle utlyses om skjebnen til NS-barn. Disse forskningsprosjektene ble lovet utlyst høsten 2018. Det har ennå ikke skjedd.

Resolusjonen ble vedtatt på landsmøtet til Verdipartiet i Skien, 27.06.20.

Inger Cecilie Stridsklev
Talsperson i denne saken

Kjartan Mogen
Partileder i Verdipartiet

Regjeringen.no

Skal forske på bearbeidelse av fortiden

Nyhet | Dato: 17.10.2018 | Kunnskapsdepartementet

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/kd/id586/>)

Når det er begått urett mot enkelte grupper i samfunnet, slik som mot kvinnene som hadde relasjon til tyskerne under krigen, kan skadevirkningene sitte i lenge. Nå skal to forskningsprosjekter bidra til bearbeidelse av det som skjedde.

- Vi vet at kvinner som involverte seg med tyske soldater under krigen, ble trakassert og internert i dagene som fulgte etter krigen. Norske myndigheter har beklaget behandlingen kvinnene fikk. Nå er det viktig at vi lærer av det, slik at lignende ikke skjer igjen. Vi trenger kunnskap om hvordan vi på best mulig måte kan bearbeide fortiden, sier kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner.

Det skal forskes på fortidsbearbeidelse, med utgangspunkt i erfaringer som er gjort. Men forskningsoppdraget skal ikke begrenses til bestemte grupper eller konflikter. Forskerne skal gi anbefalinger om prosesser og tiltak for bearbeidelse, forsoning og tillit i samfunnet. Det kan også hjelpe etterlatte å komme videre.

- Barn av NS-medlemmer hadde en vanskelig oppvekst på grunn av sine foreldres handlinger. I en utredning gjort av Holocaust-senteret, kommer det frem at mange NS-barn opplevde en rekke uformelle sanksjoner. Barna tilhørte en gruppe som ble kollektivt stigmatisert i etterkrigstiden. Men vi vet ikke nok om myndighetenes behandling av barna. Derfor vil regjeringen også her lyse ut et forskningsprosjekt, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø.

Begge forskningsoppdragene skal lyses ut i høst.

Kunnskapsdepartementet

TEMA

Forskning

Menneskerettigheter

RELATERT

- **Offisiell unnskyldning til «tyskerjentene»** (<http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/offisiell-unnskyldning-til-tyskerjentene/id2616004/>)
- **Regjeringen markerer at FNs verdenserklæring om menneskerettigheter er 70 år** (<http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/regjeringen-markerer-at-fns-verdenserklaring-om-menneskerettigheter-er-70-ar/id2615937/>)
- **De andres menneskerettigheter - kjønn og menneskerettigheter gjennom 70 år** (<http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/de-andres-menneskerettigheter---kjonn-og-menneskerettigheter-gjennom-70-ar/id2615783/>)
- **Kulturministerens tale ved markeringen av FNs verdenserklæring om menneskerettigheter** (<http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/kulturministerens-tale-ved-markeringen-av-fns-verdenserklaring-om-menneskerettigheter/id2615950/>)

^ Til toppen

 Regjeringen.no

Ansvarlig for [Kunnskapsdepartementets sider](#):

Ansvarlig redaktør: [Anbjørg Bakken](#)

Nettredaktør: [Martin B. Andersson](#)

Telefon: 22 24 90 90

E-post: postmottak@kd.dep.no

Ansatte i KD: [Depakatalog](#)

[Personvernerklæring for KD](#)

Organisasjonsnummer: 872417842